

RAAD VAN BEHEER
HOUDEN VAN HONDEN

21 augustus
2026

UITVOERINGSREGELS FOKNORMEN

Uitvoeringsregels foknormen: zorgvuldige fokkerij

Welke voorwaarden gelden

De foknormen per ras zijn de aanvullende voorwaarden voor stamboomaafgifte zoals vastgelegd in Artikel III.14 KR sub p.

Sinds 1 januari 2026 controleert de Raad van Beheer of de hond die is ingezet voor de fokkerij een slechte screeningsuitslag heeft. Wanneer dit bij een of beide ouderdieren het geval is, worden er geen stambomen afgegeven voor het nest. Deze controle vond plaats voorafgaand aan de stamboomaafgifte. Per 1 juni 2026 is het controlemoment de dekdatum.

Per 1 juli 2026 zijn de inhoud en uitvoering van de Foknormen aangepast.

Per 1 juli 2026 zijn er verplichte screeningsonderzoeken per ras vastgesteld. Hiervoor zijn de rasverenigingen via een enquête bevraagd over de screeningsonderzoeken die voor hun ras zouden moeten gelden. Dit is in principe overgenomen, tenzij er duidelijke redenen waren om dit niet te doen. Wanneer een rasvereniging niet had aangeleverd is gekeken naar (inter)nationaal fokbeleid voor het betreffende ras. Wanneer er geen rasvereniging voor een ras bekend is, wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij internationaal fokbeleid. Het bestuur van de Raad van Beheer bepaalt de Foknormen (artikel VIII.7 KR)

De controle van de op 1 juli gepubliceerde Foknormen start per 1 oktober 2026

De Foknormen kunnen vanaf 1 juli 2026 uitgebreid of aangepast worden op basis van een Gezondheidsgericht Fokbeleid (hierna GGF). Daarbij kunnen in de vervolgfases andere screeningstesten opgenomen worden, maar ook bestaande screeningstesten aangescherpt of op combinatieniveau worden afgesproken.

Het is mogelijk om op termijn een aantal controles in te bouwen in de IT:

- Minimale leeftijd teef bij de eerste dekking. Let op de dekking geldt als controlemoment, dit is namelijk de datum waarop de fokker besluit de hond in te zetten.
- Minimale leeftijd reu bij de eerste dekking. Let op de dekking geldt als controlemoment, dit is namelijk de datum waarop de fokker besluit de hond in te zetten.
- Screening naar gezondheidsproblemen, waaronder DNA testen. Per screening aangeven welke resultaten mogelijk zijn. Een resultaat kan direct tot fokuitsluiting leiden. Het kan ook in combinaties aangegeven worden.
- Screening naar gedragsproblemen – Per screening aangeven welke resultaten mogelijk zijn. Een resultaat kan direct tot fokuitsluiting leiden. Het kan ook in combinaties aangegeven worden.

Wie levert aan

Rasverenigingen leveren de voorwaarden aan via het mailadres: dierenarts@raadvanbeheer.nl. Zij geven daarbij aan om welk ras het gaat en welke rasvereniging. Zij sturen hiertoe hun GGF in, waaruit duidelijk de onderbouwing en het belang van de wijzigingen blijken.

Het bestuur van de rasvereniging is (volgens het verenigingsrecht) verantwoordelijk voor de juiste besluitvorming met betrekking tot de voorwaarden voor de fokkerij.

Het is mogelijk dat (het bestuur van) de Raad van Beheer de voorwaarden aanlevert indien:

- De rasvereniging geen voorwaarden heeft aangeleverd/geen reacties heeft gegeven binnen de aangegeven termijn.
- Er geen rasvereniging is die de belangen behartigt van een ras.

Hoe omgaan met “nieuwe rasverenigingen” die de belangen gaan behartigen voor een bepaald ras

Wanneer meerdere rasverenigingen voor één ras actief zijn, wordt van hen verwacht dat zij gezamenlijk één GGF aanleveren. Als geen overeenstemming wordt bereikt, kan het bestuur op basis van de beschikbare veterinaire onderbouwing en het belang van gezondheid en welzijn zelfstandig besluiten welke foknormen gelden.

Hoe aanleveren

Het is belangrijk dat aan de voorwaarden kan worden voldaan. Het moet dus gaan om zinvolle screeningstesten die betrouwbare resultaten opleveren en geschikt zijn voor selectie.

Wie besluit

Het bestuur van de Raad van Beheer besluit welke voorwaarden worden ingevoerd. Het is uiteraard mogelijk dat een rasvereniging in bezwaar gaat tegen het besluit. Dan kan door overleg overeenstemming worden bereikt tussen het bestuur en de rasvereniging. Of de Commissie Gezondheid wordt om een bindend advies gevraagd.

Invoeren

Het invoeren van de nieuwe regelgeving vindt plaats in stappen

Stap 0– invoering per 1 januari 2026: slechte screeningsuitslagen hebben als gevolg dat er geen stambomen worden afgegeven voor de nakomelingen:

- ED graad II en graad III
- HD graad D en E
- PL graad 2 en hoger
- CD eenzijdig of beiderzijds doof
- ECVO – vanuit manual No breeding

Per 1 juni 2026 is het controlemoment verschoven naar dekdatum

Stap 1 – publicatie 1 juli 2026– controle vanaf 1 oktober 2026.

Rasverenigingen geven voor hun ras aan welke geprotocolleerde screeningsonderzoeken verplicht moeten zijn. Deze worden per ras ingevoerd, tenzij er redenen zijn om aan te nemen dat de aanlevering niet goed is.

Voor foknormen die op 1 juli 2026 zijn gepubliceerd, start de controle per 1 oktober 2026. Voor later gepubliceerde of aangepaste foknormen wordt per ras een afzonderlijke ingangsdatum vastgesteld, met een minimale termijn van drie maanden na publicatie.

Stap 2: GGF en aanpassingen Foknormen: DNA testen worden ingevoerd, rasverenigingen geven aan welke DNA testen relevant zijn voor hun ras. Voor autosomaal recessieve aandoeningen geldt dat minimaal 1 hond vrij moet zijn.

Aanscherpen voorwaarden van de vijf geprotocolleerde screeningsonderzoeken. Niet geprotocolleerde onderzoeken worden ofwel geprotocolleerd ofwel op een andere manier opgenomen in de Foknormen. In het GGF is de onderbouwing opgenomen om te komen tot wijzigingen en toevoegingen.

Buitenlandse reu

Het uitgangspunt is dat het gebruik van buitenlandse reuen mogelijk blijft, mits de fokker voldoet aan de Nederlandse wet- en regelgeving en aan de voor stamboomafgifte geldende regels van de Raad van Beheer.

Dit betekent dat zowel de reu als de teef onderzocht moeten zijn als het gaat om rasgebonden gezondheidsproblemen.

De buitenlandse reu kan niet altijd aan de Nederlandse onderzoekseis voldoen. In het buitenland zijn de volgende uitslagen vergelijkbaar en worden in ieder geval voor de afgifte van stambomen geaccepteerd, bij een goede uitslag.

Heupdysplasie - HD

FCI	Germany (alle rassen)	Germany SV (Duitse Herder)	UK, AU, NZ (slechtste uitslag)	OFA
A	A1	Normal	0	excellent
A	A2	Normal	1-3	good
B	B1	Fast Normal	4-6	fair
B	B2	Fast Normal	7-8	borderline
C	C1	Noch zugelassen	9-12	mild
C	C2	Noch zugelassen	13-18	mild
D	D1	D1	>18	moderate
D	D2	D2		moderate
E	E1	E1		severe
E	E2	E2		severe

PennHip methode: vergelijking met FCI beoordelingen is lastig en moet rasspecifiek plaatsvinden. Score van 0,55 en hoger worden gezien als matige heupdysplasie. Bij de PennHip methode wordt gekeken naar de toekomstige kans op arthrose en bij de FCI methode op de huidige schade. Er zijn dus ook honden met een A of B score die wel een hoge(re) PennHip-waarde hebben.

Elleboogdysplasie - ED

Naast de IEWG methode is onderzoek via CT-onderzoek ook toegestaan

Patella luxatie – PL

In het buitenland is dit vaak géén geprotocolleerd onderzoek.

Voor de volgende landen wel en moet dit via de kennelclub zijn uitgevoerd, bijvoorbeeld Zweden, Noorwegen en Finland. In Engeland wordt de Putnam score (0-4) bepaald.

ECVO

De ACVO resultaten zijn toegestaan.

Het onderzoek van Zweedse kennelclub naar oogproblemen

CD

BAER-test

Publicatie voorwaarden

De voorwaarden voor de fokkerij worden gepubliceerd op de website van de Raad van Beheer (www.houdenvanhonden.nl). Op de rassenpagina's zullen de voorwaarden gepubliceerd worden per ras. Daarbij wordt per ras de ingangsdatum van de controle/handhaving aangegeven. Deze is minimaal 3 maanden na publicatie.

In MijnRvB kan een fokker een proefparing uitvoeren. Door gebruik te maken van de "proefparing" kan de fokker twee dieren opvoeren (met stamboeknummer of chipnummer) en op een aangegeven dekdatum controleren of er aan de voorwaarden voldaan wordt. Hiervoor is het noodzakelijk dat de IT is ingericht en een ingangsdatum is bepaald.

Controle screeningsonderzoeken

Raad van Beheer ontvangt de geprotocolleerde onderzoeken direct van de onderzoekers (HD, ED, PL, CD, ECVO). Voor Nederlandse honden, ingeschreven in het NHSB met een eigenaar die in Nederland woont, is dit verplicht.

Overige onderzoeken (screening, DNA en gedrag) worden tegen een administratietarief verwerkt. Dit betekent dat er een controle plaatsvindt van de door de eigenaar geüploade documenten en daarna de resultaten zichtbaar zijn in het account van de eigenaar. Er vindt ook een publicatie plaats op DutchDogData.

De resultaten van de screeningsonderzoeken worden ingedeeld in categorieën. Deze categorieën zijn:

Type A: *door de Raad van Beheer opgestelde en/of goedgekeurde geprotocolleerde onderzoeken en niet-geprotocolleerde onderzoeken in convenanten*. Van deze onderzoeken krijgt de RvB de resultaten rechtstreeks van de beoordelaar, via de eigenaar van de hond of in het geval van een dekru via de fokker en mogen we er van uitgaan dat de beoordelaar de identiteit van de hond heeft gecontroleerd. De RvB heeft overeenkomsten met een aantal van de dierenartsen die deze onderzoeken uitvoeren/beoordelen en voor de overige onderzoeken zijn er afspraken gemaakt over wie deze onderzoeken mogen uitvoeren om de kwaliteit te waarborgen.*

Type B: *in het buitenland uitgevoerde onderzoeken welke op Europees niveau geprotocolleerd zijn (EVCO, ECVIM), en/of welke uitgevoerd worden conform richtlijnen van de FCI (HD), en /of welke uitgevoerd zijn via gerenommeerde buitenlandse instanties (OFA, BVA). Bij deze onderzoeken is de identiteit van de onderhavige hond gecontroleerd en vastgesteld **. Van deze onderzoeken krijgt de RvB de resultaten via de eigenaar van de hond of in het geval van een dekru via de fokker.*

Type F: *DNA testen, waarbij de identiteit van de onderhavige hond is gecontroleerd en vastgesteld. Er wordt een getuigenverklaring meegestuurd ondertekend door een dierenarts of officiële controleur. DNA testen uitgevoerd op opgeslagen DNA dat bij de afname is gecontroleerd valt hier onder.*

**Bijvoorbeeld het SM/CM onderzoek bij de Cavalier King Charles Spaniel en het DCM onderzoek bij de Dobermann.*

*** De onderzoeken worden uitgevoerd door een dierenarts en deze controleert de identiteit.*

Handhaving

Handhaving vindt plaats op basis van de dekdatum. Wanneer op basis van de foknormen geen stambomen worden afgegeven, kan de fokker tegen dat besluit bezwaar maken volgens de daarvoor geldende procedure.

Uitzonderingen

De foknormen zijn het uitgangspunt voor verantwoorde fokkerij. In uitzonderlijke situaties kan een fokker vooraf toestemming vragen om een specifieke combinatie uit te voeren die niet volledig aan de foknormen voldoet. Een uitzondering wordt uitsluitend overwogen indien de combinatie, ondanks het niet voldoen aan één of meer foknormen, aantoonbaar verantwoord is en een wezenlijke bijdrage levert aan de gezondheid, genetische variatie of het duurzame behoud van het ras.

De aanvraag moet uiterlijk twee maanden vóór de verwachte dekdatum volledig worden ingediend via het daarvoor bestemde aanvraagformulier en voorzien zijn van een inhoudelijke onderbouwing en alle relevante documentatie. Alleen volledig ingediende aanvragen worden in behandeling genomen.

De Raad van Beheer beoordeelt de aanvraag op basis van de aangeleverde informatie en neemt hierover vóór de voorgenomen dekking een gemotiveerd besluit.

Aan een verleende uitzondering kunnen voorwaarden worden verbonden. Aan eerdere of vergelijkbare besluiten kunnen geen rechten worden ontleend.

Controle door fokker vooraf

In MijnRvB is het mogelijk om twee honden in te voeren met een dekdatum om te zien wat het resultaat is (proefparing). Hiervoor is het noodzakelijk dat de IT is ingericht en een ingangsdatum is bepaald.